

конфіденційної інформації, а також юридичної літератури та наукових розробок з цієї тематики.

Можна бути необ'єктивним, якщо констатувати, що робота з організації забезпечення економічної безпеки підприємницькими структурами взагалі не проводиться. Вона проводиться, але підприємці в більшості випадків використовують лише фізичну й технічну системи охорони.

Однак подібні режимні заходи не дозволяють, чи не повного мірою дозволяють забезпечити захист конфіденційної, наукової, науково-технічної, технологічної інформації, ноу-хау, інтелектуальної власності, маркетингової, інвестиційної, фінансової та іншої діяльності підприємців, тобто найбільш цінного товару, продукції, послуг у підприємницькій діяльності. А проблема правового захисту цієї інформації важлива вже сьогодні, і її актуальність зростатиме з поглибленням економічних реформ.

Список використаних джерел:

1. Дикий А.П. Нормативно-правове регулювання захисту комерційної таємниці в Україні // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/15_DNI_2008/Pravo/32805.doc.htm
2. Цивільний Кодекс України: Верховна Рада України; Кодекс України, Закон, Кодекс від 16.01.2003 № 435-IV. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/435-15>
3. Цивільне право. Том 1: Підручник. / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://pidruchniki.com/2001122745992/pravo/pravo_intelektualnoyi_vlasnosti_komertsiynu_tayemnitsyu

Герасименко А.В.

студент,

Навчально-науковий інститут інформаційної безпеки

Національної академії Служби безпеки України

ЗАХИСТ ПРАВА НА КОМЕРЦІЙНУ ТАЄМНИЦЮ

Сьогодні питання забезпечення економічної безпеки набули особливої актуальності, а тому їм приділяється значна увага в дослідницьких працях як закордонних, так і вітчизняних учених. Зокрема, проблеми комерційної таємниці досліджувалися вченими, що спеціалізуються в сфері економічної або інформаційної безпеки підприємств, серед яких найбільш відомі теоретичні розробки Г.О. Андрощука, А.В. Марущака, А.С. Слядневої, В.В. Домарева, В.А. Северіна, Е.Я. Соловйова. Однак багато аспектів комерційної таємниці та її захисту залишилися поза полем зору українських і зарубіжних учених.

Комерційна таємниця – інформація, яка є секретною в тому розумінні, що вона в цілому або в певній формі та сукупності її складових є невідомою та не є легкодоступною для осіб, які звичайно мають справу з видом інформації, до якого вона належить, у зв'язку з цим має комерційну цінність та була предметом адекватних обставинам заходів щодо збереження її секретності, ужитих особою, яка законно контролює цю інформацію. Комерційною

таємницею можуть бути відомості технічного, організаційного, комерційного, виробничого та іншого характеру, крім тих, які відповідно до закону не можуть бути віднесені до комерційної таємниці [2].

Наведене в ЦКУ визначення комерційної таємниці сформульоване з урахуванням сучасних міжнародно-правових підходів до розуміння комерційної таємниці (TRIPS та NAFTA). Це визначення має міжгалузеве значення в системі законодавства України й підлягає застосуванню під час з'ясування змісту і кваліфікації не лише цивільних, а й трудових, адміністративно-правових, кримінально-правових, процесуальних та інших правовідносин [2].

В умовах сьогоденних реалій (обмеженість ресурсів, жорстка конкуренція, фінансово-економічна криза) для успішного функціонування будь-якого комерційного підприємства, метою якого є одержання максимального прибутку, необхідне створення надійної системи захисту економічних інтересів підприємства, основою якої є захист комерційної таємниці. Чинне законодавство не передбачає спеціальних засобів захисту комерційної таємниці, не визначає конкретного механізму реалізації прав власників комерційної таємниці, що створює труднощі та проблеми для суб'єктів господарювання і обмежує можливості реалізації та захисту їх права на таку інформацію.

Щоб захистити інформацію, яка є важливою для підприємства, обмежують доступ до неї. Тобто кожен працівник отримує можливість працювати лише з тими даними, які потрібні для виконання його обов'язків.

Наприклад, менеджерів із збуту не обов'язково мати доступ до бухгалтерських реєстрів, крім тих, у яких міститься інформація про контрагентів, з якими безпосередньо він працює. Також можна обмежити доступ до контрактів, укладених із постачальниками та покупцями. Комерційному директорів бухгалтерські реєстри потрібні для роботи, як і контракти. Таким чином, дані пов'язані із стратегічним розвитком підприємства, будуть відомі лише його комерційному директорів.

З метою захисту інформації використовують спеціальні програми та обладнання, які унеможливають перегляд та/або копіювання важливої електронної інформації. Для цього блокують доступ до жорсткого диска або можливість використання змінних цифрових носіїв. Здійснення таких заходів покладають зазвичай на адміністратора системи [4].

Інформацію, що становить комерційну таємницю, слід розбити на категорії за рівнем важливості:

- 1) відомості, які потребують максимально повної таємності;
- 2) інформація, розголошення якої можливе, але не бажане;
- 3) повсякденна робоча інформація [1].

Також складають список працівників, які мають доступ до кожної групи інформації.

Право суб'єкта підприємницької діяльності на комерційну таємницю може бути оформлене внесенням відповідних доповнень до таких документів:

- статуту підприємства (прописують, що запроваджується режим комерційної таємниці);
- засновницького договору;
- колективного договору;

- положення про комерційну таємницю і правила її збереження;
- положення про дозвільну систему доступу виконавців до документів і відомостей, що становлять комерційну таємницю підприємства; про режим роботи працівників із даними, що становлять комерційну таємницю, або до інших локальних документів [1].

Таким чином забезпечення захисту комерційної таємниці – це вимушена обумовлена конкурентним ринком цілеспрямована діяльність суб'єкта господарювання, яка включає в себе створення системи захисту інформації з обмеженим доступом і здійснення комплексу правових, адміністративних, організаційних, технічних та інших заходів, що забезпечують збереження, цілісність інформації та належного доступу до неї. В основному правова охорона комерційної таємниці може бути забезпечена та здійснена в рамках Цивільного і Господарського кодексів України та законів України «Про інформацію», «Про захист економічної конкуренції». «Про таємницю», «Про науково-технічну інформацію», «Про захист інформації в комп'ютерних мережах» та інших нормативних актів у частині, що стосується інформації з обмеженим доступом. Основною причиною, яка не дозволяє достатньою мірою забезпечити захист комерційної таємниці правовими засобами, є відсутність належного законодавчого регулювання досліджуваного питання.

Список використаних джерел:

1. Галянтич М. Правові засади захисту комерційної таємниці // Інтелектуальна власність. – 2015. – № 12.
2. Юрченко А. Комерційна таємниця: як забезпечити надійний захист // Безпека підприємництва. – 2014. – № 15.
3. Сліпачук О. Комерційна таємниця на підприємстві // Справочник економіста. – 2015. – № 7.
4. Журнал «Кадри і зарплата» № 12, 2015.

Загорулько С.Ю.

студентка,

Науковий керівник: Ткачук А.С.

*кандидат юридичних наук, старший викладач,
Одеський національний економічний університет*

ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОЇ ОХОРОНИ КОМП'ЮТЕРНИХ ПРОГРАМ В УКРАЇНІ

Застосування інформаційних технологій є одним з найважливіших факторів, що впливають на формування сучасного інформаційного суспільства. Інформаційні ресурси та інтелектуальна власність становлять на сьогодні основний потенціал та є джерелом для розвитку країни, а ефективність їх застосування у більшій мірі визначає економічну міць держави. Сучасна система управління інформацією представляє собою складний людино-машинний комплекс, робота якого потребує не тільки наявності технічних, але і програмних засобів. При цьому саме на програмне забезпечення припадає основна частка доданої вартості. Праця програмістів є важкою та